

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.5.2017 г.
COM(2017) 219 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ТРЕТИ ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА

относно привеждането в действие на европейската гранична и брегова охрана

1. ЕВРОПЕЙСКА ГРАНИЧНА И БРЕГОВА ОХРАНА — ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКО ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРАНИЦИТЕ

Защитата на външните граници на Европейския съюз, включително чрез европейската гранична и брегова охрана, е един от основните стълбове на всеобхватната европейска политика в областта на миграцията, която Европейският съюз реализира с цел да бъде отговорено на краткосрочните, средносрочните и дългосрочните потребности, набелязани в европейската програма за миграцията. В настоящия доклад се прави равностойна на постигнатия напредък от началото на март 2017 г. в привеждането в действие на европейската гранична и брегова охрана, както и преглед на изпълнението на всяка стъпка, набелязана в първия и втория доклад за напредъка. По-специално докладът предоставя актуална информация относно наскоро завършените етапи на процеса на оценка на уязвимостта, както и относно разполагането на служители и оборудване в държавите членки на първа линия. В него също така са отразени решенията и обсъжданията от последното заседание на управителния съвет, състояло се на 29—30 март 2017 г.

В доклада е очертан и важният процес на разработване на централната идея на Регламента за европейската гранична и брегова охрана, а именно — развитието на стратегическа рамка, за да се гарантира въвеждането на европейското интегрирано управление на външните граници. Това ще представлява допълнително развитие на принципа на интегрирана система за управление на външните граници, посочен в член 77, параграф 2, буква г) от ДФЕС.

2. ОПЕРАТИВНА ПОДКРЕПА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

Европейската агенция за гранична и брегова охрана продължава да предоставя оперативна подкрепа на място на държавите членки в управлението на границите с повече от 1 500 гранични служители и други компетентни служители, разположени от Агенцията в различни участъци от външните граници на ЕС.

2.1. Разполагане в държавите членки на първа линия

Гърция

Агенцията осъществява три различни операции в Гърция. Съвместната операция „Посейдон“ в Егейско море оказва подкрепа на Гърция в граничния контрол, а също и в прилагането на подхода на „горещите точки“ на островите в Егейско море и в изпълнението на изявлението на ЕС и Турция.

Агенцията е разположила 866 служители в контекста на съвместната операция „Посейдон“, включително подкрепата за дейностите по обратно приемане, а гръцката полиция е разположила 280 служители по сигурността, които са съфинансирани от Агенцията. Разполагането включва също 3 патрулни кораба в открито море, 2 крайбрежни патрулни кораба, 9 крайбрежни патрулни катера, едно въздухоплавателно средство с неподвижни криле, 2 вертолета, 20 патрулни автомобили, 4 автобуса и 1 превозно средство с термовизионно оборудване.

Агенцията подпомага също Гърция в дейностите по граничен контрол посредством съвместни операции за гъвкави дейности и точки за контакт, като общо 54 служители са разположени по гръцко-турската и гръцко-албанската сухопътна граница и по границата с бившата югославска република Македония. По-специално

оперативната дейност в Северна Гърция подобрява наблюдението на границата и предотвратява незаконните вторични движения, като по този начин допълнително се укрепва отговорът на ЕС на предизвикателствата на маршрута през Западните Балкани. Понастоящем са разположени 17 служители, докато договореният оперативен план предвижда над 60 служители, което означава, че продължават да недостигат от около 40 служители.

Италия

В рамките на съвместната операция „Тритон“, провеждана в Италия и Централното Средиземноморие, Агенцията е разположила 345 служители, включително членове на екипажа на използваните активи и експерти, оказващи съдействие при прилагането на подхода на „горещите точки“. Разположени са също 3 самолета, 2 вертолета, 2 патрулни кораба в открито море, 6 крайбрежни патрулни кораба и 3 крайбрежни патрулни катера.

България

Агенцията продължава да подпомага България във връзка с контрола на сухопътните граници, както и с цел предотвратяване на незаконни вторични движения. Подкрепата се предоставя чрез посредством съвместни операции за гъвкави дейности и точки за контакт по сухопътните граници на България с Турция и Сърбия. Понастоящем са разположени 149 служители, подпомагани от 11 екипа с кучета, 8 превозни средства с термовизионно оборудване, 41 патрулни автомобили, 8 детектора на въглероден диоксид и 39 камери Smartdeck.

Испания

На 3 май 2017 г. бе дадено начало на съвместната операция „Индало“, като тя има за цел подкрепа на координираните оперативни дейности по външните морски граници в Западното Средиземноморие, така че да бъдат поставени под контрол потоците на незаконна миграция към ЕС и да се противодейства на трансграничната престъпност. За разполагане през май са предвидени 61 служители, подпомагани от 1 самолет и 1 патрулен кораб в открито море.

Западни Балкани

Понастоящем в други държави членки са разположени 135 служители, които да подпомагат управлението на границите в региона на Западните Балкани. Те са разположени в най-значителна степен в рамките на съвместните операции за гъвкави дейности по сухопътните граници на Унгария и Хърватия със Сърбия. Подпомагани са от 10 екипа с кучета, 4 превозни средства с термовизионно оборудване, 33 патрулни автомобили, 1 детектор на въглероден диоксид и 12 камери Smartdeck.

2.2. Обединяване на ресурси и изграждане на собствен капацитет на Агенцията с оглед осигуряване на оперативна подкрепа

На проволото се на 29—30 март 2017 г. заседание на управителния съвет на Агенцията бе представен проект на годишния доклад за 2017 г. относно ангажиментите на държавите членки във връзка с европейските екипи за гранична и

брегова охрана и фонда от техническо оборудване, който скоро ще бъде представен на Европейския парламент в съответствие със задълженията на Агенцията за докладване¹.

В доклада бе подчертано значителното увеличение на участието на държавите членки в оперативните дейности на Агенцията през 2016 г. в сравнение с предходните години. Броят на вече разположените членове на екипите на европейската гранична и брегова охрана се е увеличил повече от два пъти — от 3 584 през 2015 г. на 8 353 през 2016 г., като общата продължителност на тяхното разполагане е нараснала повече от три пъти — от 128 607 човекодни през 2015 г. на 411 939 човекодни през 2016 г. Предоставянето на техническа помощ също се е увеличило между 2015 г. и 2016 г.: часовете на патрулиране на патрулните кораби в открито море са се увеличили с 14 %, на крайбрежните патрулни кораби — с 41 %, а на патрулните автомобили — с 34 %.

При текущите операции продължава да има значителен недостиг както на човешки ресурси, така и на техническо оборудване в сравнение с нуждите, установени от Агенцията в съответствие с нейния анализ на риска. По изчисления на Агенцията при разполагането има цялостен недостиг от близо 60 000 човекодни за всички нейни операции през 2017 г.

За преодоляването на този недостиг от края на февруари 2017 г. Агенцията информира ежеседмично държавите членки относно необходимите ресурси. Агенцията е също така в процес на разширяване на своя собствен капацитет за осигуряване на подкрепа за държавите членки на първа линия чрез лизинг или покупка на оборудване или услуги. Агенцията провежда понастоящем няколко процедури за възлагане на обществени поръчки за закупуването на услуги за наблюдение на границите от въздуха и на мобилни офиси.

Считано от 2017 г., Агенцията ще използва 10 милиона евро годишно (общо 40 милиона евро за периода 2017—2020 г.) за придобиване на собствено оборудване, по-специално активи със среден и малък размер. Агенцията вече проучва начините за изграждането на свой постоянен капацитет и/или поддържането му в годно за експлоатация състояние след придобиването му.

От съществено значение е Агенцията да разработи **всеобхватна стратегия**, която да бъде приета от управителния съвет на Агенцията, относно това **как собственият капацитет на Агенцията** ще се развива/използва през 2017—2020 г., като се вземат предвид различните варианти на разположение на Агенцията (т.е. закупуване, наемане, лизинг, дългосрочно разполагане).

Следващи стъпки:

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да изисква активно в рамките на двустранни контакти с държавите членки необходимия принос на ресурси за текущите операции.*

¹ Член 20, параграф 12 и член 39, параграф 13 от Регламента за европейската гранична и брегова охрана.

- *Да разработи и представи на управителния съвет за одобрение преди ноември 2017 г. цялостна стратегия за това как собственият капацитет на Агенцията ще бъде изграден/използван през периода 2017—2020 г.*

Държавите членки следва:

- *Да гарантират, че договорените ресурси са на разположение на Агенцията за провеждането на операции и за задължителните резерви/фондове.*
- *Да предоставят следните ресурси въз основа на установения понастоящем недостиг:*

Недостиг за Гърция

Съвместна операция „Посейдон“

май 2017 г.: до 16 май 27 експерти (оперативни нужди: 197 експерти), 2 крайбрежни патрулни катера (20 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията), 1 патрулен кораб в открито море (50 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията), 2 транспортни превозни средства (33 % от оперативните нужди);

16 май — 29 юни 2017 г.: 3 експерти (оперативни нужди: 197 експерти);

юни 2017 г.: 3 крайбрежни патрулни катера (30 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива частично с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията), 1 патрулен кораб в открито море (50 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията), 2 транспортни превозни средства (33 % от оперативните нужди);

27 юни — 17 август 2017 г.: 53 служители (оперативни нужди: 197 експерти);

юли 2017 г.: 4 крайбрежни патрулни катера (40 % от оперативните нужди), 1 вертолет (50 % от оперативните нужди), 1 разположен в морето патрулен плавателен съд (50 % от оперативните нужди), 2 транспортни превозни средства (33 % от оперативните нужди).

Съвместна операция за гъвкави дейности и точки за контакт по северната гръцка сухопътна граница

26 април — 24 май 2017 г.: 34 служители (оперативни нужди: 61 служители), 1 превозно средство с термовизионно оборудване (100 % от оперативните нужди), 14 патрулни автомобили (54 % от оперативните нужди), 2 екипа с кучета (67 % от оперативните нужди), 2 транспортни превозни средства (100 % от оперативните нужди);

24 май — 21 юни 2017 г.: 35 служители (оперативни нужди: 61 служители), 16 патрулни автомобили (62 % от оперативните нужди), 3 екипа с кучета (100 % от оперативните нужди), 2 транспортни превозни средства (100 % от оперативните нужди);

21 юни — 19 юли 2017 г.: 42 служители (оперативни нужди: 62 служители), 20 патрулни автомобили (77 % от оперативните нужди), 3 екипа с кучета (100 % от оперативните нужди), 2 транспортни превозни средства (100 % от оперативните нужди).

Недостиг за България (съвместни операции за гъвкави дейности и точки за контакт)

26 април — 24 май 2017 г.: 45 служители (оперативни нужди: 175 служители — поради липса на оферти 24 служители от приемащата държава членка трябва да бъдат съфинансирани от Агенцията), 19 патрулни автомобили (32 % от оперативните нужди — поради липса на оферти 12 патрулни автомобили от приемащата държава членка трябва да бъдат съфинансирани от Агенцията), 9 екипа с кучета (43 % от оперативните нужди);

24 май — 21 юни 2017 г.: 45 служители (оперативни нужди: 175 служители — поради липса на оферти 24 служители от приемащата държава членка трябва да бъдат съфинансирани от Агенцията), 2 превозни средства с термовизионно оборудване (25 % от оперативните нужди), 14 патрулни автомобили (23 % от оперативните нужди), 11 екипа с кучета (52 % от оперативните нужди);

21 юни — 19 юли 2017 г.: 68 служители (оперативни нужди: 175 служители — поради липса на оферти 24 служители от приемащата държава членка трябва да бъдат съфинансирани от Агенцията), 3 превозни средства с термовизионно оборудване (38 % от оперативните нужди), 25 патрулни автомобили (42 % от оперативните нужди — поради липса на оферти 12 патрулни автомобили от приемащата държава членка трябва да бъдат съфинансирани от Агенцията), 11 екипа с кучета (52 % от оперативните нужди).

Недостиг за Италия (съвместна операция „Тритон“)

май 2017 г.: 14 служители, 2 крайбрежни патрулни катера (67 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията), 4 крайбрежни патрулни кораба (67 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията), 1 патрулен кораб в открито море (50 % от оперативните нужди);

юни 2017 г.: 27 служители (оперативни нужди: 126 служители), 1 крайбрежен патрулен катер (33 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията), 4 крайбрежни патрулни кораба (67 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията);

юли 2017 г.: 23 служители (оперативни нужди: 126 служители), 1 крайбрежен патрулен катер (33 % от оперативните нужди), 4 крайбрежни патрулни кораба (67 % от оперативните нужди), половин месец въздухоплавателно средство с неподвижни крила (25 % от оперативните нужди), 1 вертолет (50 % от оперативните нужди), 1 патрулен кораб в открито море (33 % от оперативните нужди).

Недостиг за Испания (съвместна операция „Индало“)

май 2017 г.: 5 служители (оперативни нужди: 11 служители — поради липса на оферти недостигът се покрива частично с 3 служители от приемащата държава членка, които трябва да бъдат съфинансирани от Агенцията), 1 патрулен кораб в открито море (100 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията);

юни 2017 г.: 4 служители (оперативни нужди: 11 служители — поради липса на оферти недостигът се покрива частично с 3 служители от приемащата държава членка, които трябва да бъдат съфинансирани от Агенцията), 1 патрулен кораб в открито море (100 % от оперативните нужди — поради липса на оферти недостигът се покрива с активи на приемащата държава членка, финансирани от Агенцията);

юли 2017 г.: 3 служители (оперативни нужди: 11 служители).

3. НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО В ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

3.1. Укрепване на капацитета за бързо реагиране на Европейската агенция за гранична и брегова охрана, включително чрез задължително обединяване на ресурси

Резерв за бързо реагиране

При все че бе потвърдено предоставянето изцяло на разположение на повече от 1 500 гранични служители и други служители, все още има два неизяснени въпроса по отношение на пълната готовност на резерва за бързо реагиране в съответствие с Регламента за европейската гранична и брегова охрана:

1) Определяне на граничните служители

Изискването за назначаване на граничните служители е ясно определено в член 20, параграф 4 от Регламента за европейската гранична и брегова охрана. Агенцията се нуждае от имената на служителите, за да гарантира качеството на резерва, като проверява дали определените гранични служители съответстват на изискваните профили и като им осигурява адекватно обучение, преди да участват в оперативните дейности. До момента само ограничен брой държави от Шенген (Белгия, Румъния, Франция, Финландия, Чешката република и Швейцария) са предоставили имената на експертите в съответствие със степента на участието си, предвидено в приложение 1 към Регламента за европейската гранична и брегова охрана.

Комисията повдигна този въпрос на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 27 март 2017 г. Няколко държави членки изразиха опасенията си, че поради празници, отпуск по болест или други отсъствия не може да се гарантира, че всички определени служители са на разположение.

На заседанието на управителния съвет на Агенцията на 29—30 март 2017 г. Комисията подчерта, че следва да бъде намерено евентуално практическо решение при пълно спазване на правното основание. Общите елементи на такова

практическо решение² бяха представени на заседанието на мрежата на обединените ресурси на 25—26 април 2017 г. Въпреки това редица въпроси изискват допълнително изясняване. Агенцията ще разпрати в началото на май концептуална бележка, в която са очертани подробните условия на предлаганото решение. Държавите членки ще разполагат с гъвкавост в рамките на своето участие в редовната част на резерва на европейската гранична и брегова охрана, като в същото време Агенцията може да провери съответствието с профилите и да осигурява обучение.

2) Хармонизация на профилите

За някои профили Агенцията все още не разполага с експерти, които отговарят на бройката, за която държавите членки са поели ангажимент в съответствие с праговете, установени в съответното решение за изпълнение на управителния съвет. Налице е ангажимент над предвидената бройка за 143 служители за наблюдение на границите и определен брой служители за други профили и същевременно недостиг от 167 експерти по регистрация/дактилоскопични отпечатащи и 38 експерти по скрининг. Агенцията следва активно да се занимае с този въпрос при двустранните контакти с държавите членки, и по-специално с тези, които са допринесли за профилите, в които бройката е най-силно надхвърлена, за да променят своето участие по отношение на служителите по регистрация/дактилоскопични отпечатащи и служителите по скрининг.

Фонд от оборудване за бързо реагиране

След първия и втория доклад за напредъка през март Агенцията отново отправи призив за допълнителен принос към фонда. В резултат на тези усилия от средата на април 2017 г. вече няма недостиг при патрулните автомобили и бяха поети допълнителни ангажименти за крайбрежни патрулни катери, патрулни кораби в открито море и превозни средства, оборудвани с термовизионни камери. Въпреки това **продължава да съществува значителен недостиг при повечето видове оборудване**. Комисията изразява съжаление, че няма нови ангажименти на държави членки към фонда, който продължава да бъде осигуряван от само 14 държави членки (Австрия, България, Германия, Италия, Латвия, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Унгария, Финландия, Хърватия и Чешката република).

Следващи стъпки:

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да започне спешно двустранни обсъждания с държавите от Шенген, по-специално с онези от тях, които все още не са допринесли за фонда от оборудване за бързо реагиране (Белгия, Гърция, Дания, Естония, Испания, Кипър, Литва, Люксембург, Малта, Норвегия, Словакия, Франция, Швеция, Швейцария) с оглед преодоляване на установения недостиг от оборудване.*

² Всички 5 000 служители в редовния резерв на европейската гранична и брегова охрана ще бъдат определени (регистрирани поименно), като държавите членки ще посочат кои от тези 5 000 служители ще участват в резерва за бързо реагиране в състав от 1 500 души. Списъкът на посочените служители може да бъде коригиран по всяко време през годината или при задействане на бърза гранична намеса със заместници със същия профил от редовната част на резерва на европейската гранична и брегова охрана.

- Да гарантира до края на май 2017 г., че експертите, включени в резерва за бързо реагиране, особено служителите по регистрация/дактилоскопични отпечатъци и служителите по скрининг, са осигурени съобразно бройките за специфичните профили, определени от управителния съвет.
- Да провери до края на юни 2017 г. наличието на всички 1 500 гранични служители в резерва за бързо реагиране и да извърши до края на октомври 2017 г. учебно разполагане на човешките и техническите ресурси от резерва и фонда.

Държавите членки следва:

- Да запълнят установения недостиг във фонда от оборудване за бързо реагиране до края на май 2017 г. Особени усилия следва да положат държавите членки, които все още не са дали своя принос.
- Да съобщят до края на юни 2017 г. имената на експертите, които ще бъдат включени в резерва за бързо реагиране.

3.2. Извършване на превантивни оценки на уязвимостта въз основа на обща методика

Засилването на превантивните **оценки, гарантиращи доброто функциониране на Шенгенското пространство**, продължава да бъде основен политически приоритет за Европейския съюз. Агенцията положи интензивни усилия за изготвяне на **оценките на уязвимостта**, които са от основно значение за процеса на **контрол на качеството** по Шенген в съответствие с общата методика и съгласувания график.

С изключение на Дания³ всички държави членки са предоставили на Агенцията **данни относно съществуващия капацитет**. За по-голямата част от държавите членки изчерпателността на данните бе задоволителна. За 8 държави обаче [Италия, Испания, Малта, Норвегия, Унгария, Франция, Швейцария, Швеция] бе представена само частична информация (между 50 — 75 % от изискваните данни). От съществено значение е държавите членки да укрепят в дългосрочен план **националния си капацитет** за събиране на такива данни.

През периода март—април 2017 г. Агенцията извърши **базисни оценки** на всички държави членки (с изключение на Дания и Германия поради закъснение в предаването на данни), т.е. задълбочен анализ на съществуващия капацитет на държавите членки във връзка с **настоящите показатели за заплахата** спрямо набор от обективни критерии. Вече бяха проведени консултации с държавите членки по отношение на проектите на базисните оценки. Окончателните индивидуални доклади с основните констатации от оценките, и по-специално установените слабости, чието отстраняване е най-неотложно, бяха предадени в края на април 2017 г. на 8 държави членки. Окончателните индивидуални доклади за останалите държави членки се очаква да бъдат предадени в началото на май поради късното представяне на коментари от съответните държави членки.

³ В съответствие с член 4 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания е нотифицирала, че ще приложи Регламента за европейската гранична и брегова охрана, считано от 14 март 2017 г.

Въз основа на докладите за базисните оценки изпълнителния директор на Агенцията ще вземе до края на май 2017 г. решение относно **евентуални препоръки**, която следва да бъдат отправени към съответните държави членки. Като се има предвид, че ключовата цел на оценките на уязвимостта е да се идентифицират, особено за държавите членки, изправени пред специфични и несъразмерни предизвикателства, възможните непосредствени последици по външните граници и произтичащите последици за функционирането на Шенгенското пространство, препоръките следва приоритетно **да се съсредоточат върху слабостите, чието отстраняване е най-неотложно във връзка с настоящите предизвикателства** по външните граници, засягащи доброто функциониране на Шенгенското пространство.

От основно значение е също така препоръките с предложените мерки да бъдат точни, оперативни и да се основават на подробната техническа информация, получена от държавите членки. Само при тези условия Агенцията ще бъде в състояние ефективно да наблюдава **изпълнението от страна на държавите членки на препоръките и мерките**. В случай на неизпълнение на мерките в рамките на определения срок изпълнителният директор трябва да отнесе въпроса до управителния съвет и да уведоми Комисията.

Базисните оценки ще доведат и до определянето на няколко държави членки, във връзка с които Агенцията ще проведе т.нар. **симулации** с цел оценка на техния капацитет за посрещане на **бъдещи предизвикателства** по външните граници. При тези симулации ще бъде проучен и подложен на изпитване капацитетът на държавите членки, по-специално на техните планове за действие при извънредни ситуации, спрямо рискове и сценарии, които все още не са се материализирали, но чието допускане е реалистично въз основа на анализа на ситуацията в съседни трети държави и основните държави на произход и транзитно преминаване. Когато резултатите от симулациите са налице (до края на октомври 2017 г.), изпълнителният директор може да отправи към съответните държави членки **втори набор от евентуални препоръки**.

Очаква се от април 2017 г. Агенцията да провежда т. нар. **оценка на възникващи заплахи**. Въз основа на ежемесечен преглед на държавите членки спрямо съответни показатели Агенцията може да задейства по всяко време конкретна оценка/симулация за проучване на капацитета на дадена държава членка за справяне с нововъзникващите заплахи, като това е възможно да доведе до допълнителни препоръки относно слабости, които не са били взети под внимание при предишните базисни оценки и симулации.

Следващи стъпки:

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да определи приоритетно слабостите, чието отстраняване е най-неотложно, въз основа на първите резултати от процеса на оценка на уязвимостта и друга информация.*
- *Да осигури до лятото на 2017 г. необходимия персонал за екипа, занимаващ се с процеса на оценка на уязвимостта.*
- *Да формулира до края на май 2017 г. въз основа на резултатите от базисните оценки препоръки до съответните държави членки за*

отстраняване на нетърпящите отлагане слабости като приоритетен въпрос.

- Да предаде до 15 юни 2017 г. първите резултати от оценките на уязвимостта на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията в съответствие с член 13, параграф 9 от Регламента за европейската гранична и брегова охрана.*
- Да извърши до октомври 2017 г. симулации във връзка с бъдещи предизвикателства.*
- Да приеме до края на ноември 2017 г. преразгледаната обща методика за оценки на уязвимостта въз основа на придобития опит.*

Държавите членки следва:

- Дания следва да представи до 15 май 2017 г. необходимите данни, за да се даде възможност на Агенцията да извърши базисната оценка.*
- Държавите членки, които не са предоставили пълните данни относно съществуващия капацитет, следва да подобрят своите национални процеси на събиране на данни.*
- Държавите членки, които ще получат препоръки след базисната оценка, следва да съставят необходимите планове за действие и да докладват редовно на Агенцията.*
- Всички държави членки, избрани за симулацията, следва да отговорят своевременно на исканията на Агенцията за допълнителни данни и информация.*

3.3. Подкрепа за връщането

Продължава да се ускорява ходът на операциите по връщане, подпомагани от Агенцията. Между 1 януари и 7 април 2017 г. Агенцията предостави подкрепа за 92 операции по връщане на граждани на трети държави, като са върнати 3 879 души.

На този етап 48 от тези 92 операции са полети до Западните Балкани. Бяха осъществени само ограничен брой операции в държави от Северна и Западна Африка. Това може да се обясни отчасти с факта, че някои трети държави не приемат чартърни полети и позволяват връщането на свои граждани само с търговски полети. По тази причина Агенцията следва незабавно да започне да предлага подкрепа на държавите членки за операции, извършвани с търговски полети.

От 7 януари 2017 г. имат готовност за действие **три нови резерва** от наблюдаващи лица при принудително връщане, ескортиращи лица при принудително връщане и специалисти в областта на връщането. Към 7 април 2017 г. 25 държави членки са допринесли за сформирането на тези резерви, предоставяйки 536 от 690-те необходими експерти. Държавите от Шенген, които все още не са допринесли към тези резерви — Кипър и Швейцария, трябва да го направят незабавно.

Всички държави членки трябва да запълнят недостига на ресурси, по-специално за резерва от ескортиращи лица при принудително връщане, за който бяха предложени едва 416 експерти от необходимите общо 600. В сътрудничество с Агенцията държавите членки следва да гарантират, че всички умения и целият експертен опит, необходими за извършването на дейности, свързани с връщането,

са задоволително представени в резерва от специалисти по връщането. Това е особено важно поради нарастващия брой на операциите по връщане в сравнение с миналите години и като се вземе под внимание необходимостта от действия за връщане, която може да се възникне през идните месеци.

Резервите за връщане се използват на практика. До 7 април 2017 г. е извършен мониторинг на 19 операции по връщане чрез участието на наблюдаващо лице при принудително връщане от резерва. До момента от резерва в оперативна подкрепа са разположени 10 ескортиращи лица.

Все още буди загриженост необходимостта да се внесе яснота относно практическите условия и правилата във връзка с разполагането на членове на резерва, както и относно техните оперативни задачи и правни отговорности. Агенцията следва да се стреми да определи тези елементи, като предостави стабилна рамка за резервите и гарантира, че до края на май 2017 г. те са готови за разполагане, както бе поискано в предходния доклад.

За да поеме допълнителната работа и да отговори изцяло на очакванията, свързани с новия мандат, Агенцията следва да предприеме незабавни мерки и така да гарантира, че свободните позиции са запълнени и че бюджетните средства, отпуснати за дейностите по връщане, се усвояват изцяло.

В съобщението относно по-ефективна политика на Европейския съюз в областта на връщането — обновен план за действие⁴ Комисията предлага допълнителни мерки и действия, с които Агенцията да засили дейностите по връщане. Постигнатият в това отношение напредък ще бъде отразен в следващия доклад.

Следващи стъпки:

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да определи практическите условия, правилата, оперативните задачи и правните отговорности във връзка с разполагането на членовете на резервите с цел да се гарантира, че резервите са готови да започнат работа най-късно до края на май 2017 г.*
- *Да попълни до юни 2017 г. свободните позиции, предвидени за дейностите по връщане.*
- *Да гарантира, че финансовите ресурси, отпуснати за дейностите по връщане през 2017 г., се усвояват изцяло.*

Държавите членки следва:

- *Да допринесат незабавно за резервите, ако вече не са го направили (Кипър и Швейцария).*
- *Да запълнят продължаващия недостиг в резервите.*
- *Да започнат незабавно да предоставят ежемесечно информация относно индикативното планиране на националните операции по връщане, включително за броя на връщаните лица и третите държави на връщане.*

⁴ COM(2017) 200 final.

3.4. Създаване на механизма за жалби на Европейската агенция за гранична и брегова охрана

Няма подадени нови жалби след последния доклад. Агенцията все още не е подобрила разпространението на информация относно механизма, нито достъпността на формулярите за жалба, намиращи се на уебсайта на Агенцията. По-добро управление на бъдещи жалби от страна на Агенцията ще бъде гарантирано също чрез информационна деловодна система, която се предвижда да бъдат завършена до юни 2017 г. След като цялата необходима инфраструктура бъде добре установена, Агенцията следва да предприеме информационна кампания, с която да се увеличи видимостта на механизма за жалби.

Що се отнася до допълнителен персонал за подпомагане на служителя по въпросите на основните права, през март бе назначен един срочно нает служител, който се очаква да се присъедини към Агенцията през май 2017 г. Пак тогава ще започнат процедури за назначаване на двама асистенти (договорно нает персонал). Освен това се очаква Агенцията да задели допълнителен персонал за работата на служителя по въпросите на основните права.

Следващи стъпки:

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да назначи до края на юли 2017 г. двама допълнителни членове на персонала в подкрепа на служителя по въпросите на основните права.*
- *Да завърши до края на юни 2017 г. инфраструктурата на информационната система, за да станат по-достъпни формулярите за жалба.*
- *Да проведе кампания с цел по-доброто разпространение на информация за механизма за жалби.*

3.5. Подготвяне на условията за подобряване на оперативното сътрудничество с приоритетни трети държави чрез създаването на образец на споразумение за статута

Що се отнася до оперативното сътрудничество на Агенцията с приоритетни трети държави, на заседанието си на 29—30 март 2017 г. управителният съвет бе информиран за намерението на изпълнителния директор да започне отново преговори за сключването на работно споразумение за сътрудничество с Либия.

Агенцията също така представи концептуална бележка относно сътрудничеството между служителите за връзка на Агенцията, служителите за връзка на държавите членки и европейските служители за връзка по въпросите на миграцията, които са разположени в едни и същи места.

Служителят за връзка, който ще бъде разположен в Нигер, ще се присъедини към Агенцията на 16 май 2017 г. Процедурата за подбор на служител за Западните Балкани също бе приключена и избраният кандидат се очаква да се присъедини към Агенцията на 1 юли 2017 г. И двамата кандидати ще преминат обучение преди разполагането им съответно в Нигер (юни 2017 г.) и Сърбия (лятото на 2017 г.).

На 8 март 2017 г. Съветът прие съответните решения за упълномощаване на Комисията да започне преговори със Сърбия и бившата югославска република Македония с цел договаряне на **споразуменията за статута**, необходими за разполагането на екипите на европейската гранична и брегова охрана на тяхна територия. Първият кръг от преговорите със Сърбия се проведе на 7 април 2017 г., а следващият кръг ще се проведе на 11—12 май 2017 г. Целта на Комисията е споразуменията със Сърбия и бившата югославска република Македония да бъдат сключени във възможно най-кратък срок.

Следващи стъпки:

Комисията:

- *Ще започне официални преговори с бившата югославска република Македония, когато тази държава е готова да започне преговори по споразумение относно статута.*

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да приключи набирането и разполагането на служители за връзка в Нигер и Сърбия съответно до юни и август 2017 г.*

3.6. Споразумение за седалището

Комисията приветства подписването на споразумението за седалището от изпълнителния директор на Агенцията и полския министър на вътрешните работи на 8 март 2017 г. Споразумението ще влезе в сила три месеца след последната нотификация от страните по него относно приключването на вътрешните процедури. Процедурата на Агенцията приключи с одобряването на споразумението от управителния съвет и с окончателното подписване от изпълнителния директор. От страна на Полша споразумението все още предстои да бъде ратифицирано.

Следваща стъпка:

- Полша следва да ратифицира споразумението за седалището възможно най-бързо.

3.7. Разполагане на служители за връзка в държавите членки

Агенцията следва да наблюдава редовно управлението на външните граници от държавите членки не само чрез анализ на риска, обмен на информация и Европейската система за наблюдение на границите (EUROSUR), но също така чрез присъствието на свои служители за връзка в държавите членки.

На заседанието на управителният съвет на 29—30 март 2017 г. изпълнителният директор представи за одобрение на управителния съвет проект на решение, в което се определят ролята и задачите на служителите за връзка, техният достъп до информация и групирането на няколко държави членки около едно лице за връзка. Един служител за връзка може да покрива до четири държави членки, които се намират в географска близост. Очаква се в рамките на 6 месеца от решението на управителния съвет да бъде подписан меморандум за разбирателство с всички държави членки за определяне на условията на разполагане. Междувременно Агенцията ще набере и обучи съответните кандидати.

Следващи стъпки:

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да предложи окончателния проект на съответното решение за изпълнение, който трябва да бъде одобрен от управителния съвет до края на юни 2017 г.*
- *Да започне най-късно до края на 2017 г. съответната процедура за подбор за набирането на служители за връзка с оглед на евентуалното им набиране, обучение и ефективно разполагане.*

Държавите членки следва:

- *Да се споразумеят до октомври 2017 г. с Агенцията относно меморандума за разбирателство, определящ условията на разполагане на служители за връзка.*

3.8. Увеличаване на персонала на Агенцията

През първите 90 календарни дни на 2017 г. в Агенцията бяха наети 91 нови служители. Текат близо 100 процедури за набиране на персонал, а през идните месеци ще бъде дадено началото на още 132 такива процедури. Предвижда се до края на 2017 г. работещите в Агенцията членове на персонала да наброяват 655 души, което е почти два пъти повече в сравнение с 2015 г.

Агенцията има трудности да гарантира назначаването на възможно най-широка географска основа измежду държавите членки, както се изисква от член 27 от Правилника за длъжностните лица. Агенцията също така е изправена пред предизвикателства при попълването на новите позиции, предвидени за командировани национални експерти (около 25 % от всички нови работни места), което се дължи на ограничения отклик на държавите членки.

Следващи стъпки:

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да стартира до края на юни 2017 г. процедури за набиране на персонал за всички длъжности, предвидени в щатното разписание за 2017 г.*
- *Да гарантира ефективното усвояване на допълнителните финансови средства в съответствие с приоритетите, одобрени от бюджетния орган.*

Комисията:

- *Ще проучи заедно с Агенцията начините за разрешаване на предизвикателствата, свързани с набирането на служители.*

Държавите членки следва:

- *Да гарантират по-добри резултати по отношение на командироването на национални експерти.*

4. ЕВРОПЕЙСКО ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРАНИЦИТЕ: ПЪТЯТ НАПРЕД

4.1. Интегрирано управление на границите

В Регламента за европейската гранична и брегова охрана бяха определени общите принципи за европейско интегрирано управление на границите и по този начин за първи път бе въведена правно концепцията, залегнала в член 77, параграф 2, буква г) от ДФЕС.

Регламентът определя набор от 11 стратегически компонента, включително граничен контрол, търсене и спасяване в ситуации, които могат да възникнат при операции за наблюдение на морските граници, анализ на риска, междуведомственото сътрудничество, сътрудничеството между държавите членки, механизъм за контрол на качеството по Шенген и механизми за солидарност, по-специално инструментите на Съюза за финансиране. Това е основата, позволяваща установяването на добре структурирана стратегическа рамка за ефективното осъществяване на европейското интегрирано управление на границите на национално равнище и на равнището на Съюза.

Привеждането в действие на концепцията за интегрирано управление на границите трябва да бъде постигнато чрез **стратегически процес, протичащ в три направления**: 1) определяне на стратегия за европейско интегрирано управление на границите на политическо равнище от институциите на ЕС, 2) приемане на техническа и оперативна стратегия от Европейската агенция за гранична и брегова охрана и 3) определяне на национални стратегии за интегрирано управление на границите във всяка държава членка, за да се гарантира единно прилагане на концепцията. Това следва да доведе до създаването на оперативно съвместима и единна стратегическа рамка за европейско интегрирано управление на границите, чието ефективно прилагане да бъде гарантирано от Европейската агенция за гранична и брегова охрана.

4.2. Политическа рамка от страна на институциите на ЕС

Съгласно Регламента за европейската гранична и брегова охрана **разработването на стратегия за европейско интегрирано управление на границите** е отговорност на институциите на Съюза.

От основно значение за определянето на стратегията за европейско интегрирано управление на границите ще бъде **сътрудничеството между Комисията, Европейския парламент и Съвета**. С цел да се даде възможност на институциите да оформят политическата стратегия Комисията, заедно с Агенцията, ще организира провеждането на два специализирани семинара с участието на държавите членки и на Европейския парламент, които да доведат до изготвянето на **политическата рамка за европейско интегрирано управление на границите** под формата на съобщение. Европейският парламент и Съветът ще бъдат приканени да одобрят съобщението.

4.3. Техническа и оперативна стратегия, изготвена от Агенцията

В съответствие с член 3, параграф 2 от Регламента за европейската гранична и брегова охрана Агенцията има за задача да утвърди техническа и оперативна

стратегия за европейско интегрирано управление на границите. При все че Агенцията следва да започне възможно най-скоро работа върху тази задача в тясна координация с Комисията, в крайна сметка, управителният съвет на Агенцията следва да приеме техническа и оперативна стратегия само след като съответната политическа рамка е одобрена от трите институции.

4.4. Националните стратегии на държавите членки

Националните усилия следва да гарантират, че ефективното изпълнение на европейското интегрирано управление на границите се реализира посредством усилията на национално равнище. В член 3, параграф 3 от Регламента за европейската гранична и брегова охрана се заявява, че държавите членки създават свои национални стратегии за интегрирано управление на границите в съответствие с техническата и оперативната стратегия, утвърдена от Агенцията.

Всяка държава членка следва да започне възможно най-скоро подготвителен процес с участието на всички съответни национални органи, които отговарят за управлението на границите и връщането, с оглед на създаването на единна национална стратегия, подкрепена от план за действие. Във връзка с това държавите членки би следвало пълноценно да се възползват от програмата за обучение, разработена от Комисията и Агенцията, с акцент върху методиката за разработване на национални стратегии за интегрирано управление на границите. Следващите сесии са планирани за май, юли, септември и ноември 2017 г.

След като политическата рамка бъде одобрена от институциите на ЕС и бъде утвърдена техническата и оперативна стратегия на Агенцията, държавите членки ще трябва да разработят своите национални стратегии в съответствие с нея.

Следващи стъпки

Комисията:

- *Ще организира два тематични работни семинара през юни и септември 2017 г. с представители на държавите членки и Европейския парламент, за да бъде обсъдено разработването на политическата рамка за европейско интегрирано управление на границите.*
- *Ще приеме до октомври 2017 г. съобщение за определяне на основните елементи от политическата рамка за европейското интегрирано управление на границите.*
- *Ще включи оценка по Шенген по отношение на националните стратегии за интегрирано управление на границите за 2018 г.*

Европейската агенция за гранична и брегова охрана следва:

- *Да започне през 2^{та} половина на 2017 г. процеса на разработване на техническа и оперативна стратегия за интегрирано управление на границите в тясно сътрудничество с Комисията.*
- *Да приеме чрез управителния съвет техническата и оперативна стратегия за европейското интегрирано управление на границите, след като до февруари 2018 г. институциите на ЕС се споразумеят относно политическата стратегия за интегрирано управление на границите.*

- *Да организира в тясно сътрудничество с Комисията специално обучение относно оценката по Шенген за подбрани експерти по интегрирано управление на границите.*

Държавите членки следва:

- *Да стартират в периода юни—декември 2017 г. националния процес за създаване на собствени национални стратегии за интегрирано управление на границите.*
- *Да приведат своите национални стратегии за интегрирано управление на границите в съответствие с политическата стратегия и с техническата и оперативна стратегия в срок от шест месеца след приемането на последната.*
- *Да бъдат подготвени за оценка по Шенген на своите национални стратегии за интегрирано управление на границите (която да започне от късната есен на 2018 г.).*

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Третият доклад показва, че продължава разгръщането на дейностите и инструментите, предвидени в Регламента за европейската гранична и брегова охрана, с цел да се гарантира възможно най-скоро засилен капацитет на ЕС за защита на външните граници.

По-специално Агенцията представи първите базисни оценки на уязвимостта на почти всички държави членки и скоро ще отправи препоръки към съответните държави членки с конкретни мерки за преодоляване на установените слабости. Освен това бързото приемане на решенията на Съвета за упълномощаване на Комисията да води преговори със Сърбия и бившата югославска република Македония по споразуменията за статута, показва, че на привеждането в действие на европейската гранична и брегова охрана продължава да се дава политически приоритет.

Държавите членки обаче са постигнали недостатъчен напредък по отношение на обезпечаването на пълната оперативна готовност на резервите за бързо реагиране, по-специално по отношение на запълването на недостига във фонда от оборудване за бързо реагиране. По същия начин са необходими допълнителни съвместни усилия за отстраняването на продължаващия недостиг при разполагането в рамките на текущите съвместни операции в подкрепа на държавите членки на първа линия за ефективното управление на външните граници. По отстраняването на тези пропуски трябва да се действа приоритетно. Държавите членки се насърчават също така да използват по-добре засиления капацитет на Агенцията за оказване на помощ в областта на операциите по връщане.

Комисията очаква с нетърпение да работи съвместно с Европейския парламент, Съвета и Агенцията за изработването на стратегическата рамка за европейско интегрирано управление на границите.

За да се ускори напредъкът по привеждането в действие на европейската гранична и брегова охрана, Комисията приканва Съвета да оцени постигнатия дотук напредък и да предприеме предложените мерки.

Комисията ще докладва отново през лятото за напредъка, постигнат в укрепването на външните граници.